

לקיחה מחנווני נכרי ביום טוב

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עה עמוד א
ואמר רב יהודה אמר שמואל: בני חבורה המקפידין זה על זה - עוברין משום מדה, ומשום משקל,
ומשום מנין, ומשום לויין ופורעין ביום טוב, וכדברי הלל אף משום רבית.

- 5 רש"י מסכת בבא מציעא דף עה עמוד א
בני חבורה - הולכין בדרך, או יושבין בבית אחת, איש לסעודת עצמו.
המקפידים זה על זה - שאין מוחלין על דבר מועט, ומקפידין להלוות זה את זה במדה במשקל
ובמנין.
עוברין - בשבתות ובימים טובים.
- 10 משום לויין ופורעים - דתנן במסכת שבת (קמח, א): ובלבד שלא יאמר לו הלויני, והתם מפרש טעמא
שמא יכתוב.

- 15 תוספות מסכת בבא מציעא דף עה עמוד א
משום מנין - פר"ח אם היו אגוזים ושקדים ודומה להם ואמר לקחת עשרים אגוזים גם אני אקח
עשרים או אמר בשעה שנוטלה המתן עד שאשקול הימנה ועד שאמדוד אורך הדגים והקישואים
ואמנה הביצים והאגוזים והשקדים שאתה נוטל שאטול גם אני במשקלם ובמדתם ומנינם משמע
שר"ל אף על גב דשרי לומר לחנווני הרגיל אצלו תן לי עשרים אגוזים זהו לפי שאין משמע שם
שתהא שום קפידיא על המנין אלא שמודיעו שכל כך הוא צריך אבל כשאמר לקחת כ' גם אני אטול
כ' מראה שמדקדק ומקפיד על המנין והוי עובדא דחול כעין משא ומתן ואי נמי שרי בכי האי גוונא
נעמיד כגון שאמר ליה המתן עד שאמנה לך האגוזים שאתה נוטל ואטול גם אני כמנינם וכן כעין זה
במדה ובמשקל אסור ועוד מפרש בה"ג איסור מנין בענין אחר בהלכות י"ט הולך אדם אצל רועה
הרגיל וכו' ברייתא בס"פ אין צדין (ביצה כט:): עד ואמר תן לי עשרים ביצים ועשרים אגוזים שכן
דרך בעה"ב להיות מונה בתוך ביתו עשרה אפרסקין כ' רמונים ובלבד שלא יזכיר לו סכום מנין
רשב"א אומר ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח סכום מנין דכי הוה נקיט מיניה שיתין והשתא נקט
מיניה ארבעים לא לימא ליה מלי להו מאה ונראה דהטעם כיון שבא לדקדק בצמצום החשבון אסור
25 שאין זה כדרך בעה"ב כי אין רגיל לדקדק בצמצום החשבונות כעין זה וחומר גדולה היא ונראה
דדוקא כשנותנין ק' אגוזים בפרוטה אז אסור דאי חשבון של ק' לא שייך לצמצום דמים אין נראה
שיהא אסור וסכום מקח פי' בה"ג כי הוה נקיט מיניה חמשה דנקי והשתא נקיט מיניה בדנקי לא
לימא ליה מלא לי בדינר ונראה שלא פי' כן בשביל שיהא מותר אם לקח הימנו שוה דינר ביחד
לומר הרי יש דינר ולא יאסור אלא דוקא שמדקדק לצמצם במילוי הדינר דפשיטא דהא נמי אסור
30 ומה שפי' כן בה"ג דשמא היה פשוט זה יותר לאסור שמזכיר סכום המקח שלוקח עכשיו ור"ח גרס
במסכת ביצה סכום מקח במילתיה דת"ק סכום מנין במילתיה דרשב"א אבל בתוספתא כתוב כמו
בה"ג אבל בספר שלנו כתוב סכום מידה במילתיה דת"ק סכום מקח במילתיה דרשב"א ואין נראה
דלפי גרסא זו לא מצינו איסור מנין לא במשנה ולא בברייתא וא"כ מנ"ל לשמואל איסור מנין
דקאמר עוברין משום מנין דמשמע שאיסור ידוע לנו כמו מדה ומשקל.

- 35 ראבי"ה חלק ג - הלכות יום טוב סימן תשעא
ואפילו אם אומר תן לי בפשוט או בשנים נראה לי דאין זה סכום מקח, דסכום היינו כמו סך הכל
כך וכך. שכתוב כן בהלכות גדולות בהלכות יום טוב סכום מנין כגון דכד נקיט מיניה שבעים אגוזים

או אפרסקין ושקיל השתא תלתין לא נימא ליה מלא לי מאה וסכום מקח כגון דנקיט מיניה (שבעים) בחמש דנקי והשתא <שקל> בחד דנקא לא נימא ליה מלא לי עד זוזא. ורבינו חננאל ורבינו האלפסי נמי כתבו סכום מקח הוא כגון שיש לו עליו כסף לא יאמר תן לי בכסף ועדין יש לך עלי כסף אחר הרי יש לך בידי שני כספים ופירוש סכום מנין שלא יאמר לו יש לך בידי נ' אגוזים תן לי עוד חמישים ויהא לך בידי מאה. **וזה הפירוש עיקר, ולא כדברי המפרשים [סכום] הנותן על דבר זה, שאין זה לשון סכום.** והכי מיפרשא נמי הך דפרק שואל, דתנו רבנן כיצד אומר לגוי לך במקום פלוני וכו' עד שלא מצאת במנה הבא במאתים רבי יוסי ברבי יהודה אומר ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח, משמע [מהכא] דבמנה או במאתים אין זה סכום מקח. ועל דברים הללו אני קורא הנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. **והא דאמרינן לעיל אין פוסקין דמים לבהמה לכתחילה, דוקא בדבר שאין ידוע שיעור ממכרו, ודייקא נמי דקתני אין פוסקין לכתחילה, והא דתניא הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו וכו', כשידועים דמי מקח, [לכן] כשאומר תן י' או כ' מותר.** ונראה לי [ד]הוא הדין בפשוט או בשנים ובלבד שלא יזכור לו סכום מקח כדפרישית ורבי שמעון בן אלעזר לא פליג אתנא קמא אלא מפרש. ובתוספתא <גרסינן> סכום מניין, והיא היא:

ספר הלכות גדולות סימן טו - הלכות יום טוב
 ומפסק דמי לחיותא ביומא טבא אסיר, דתנן (שם כו ב) אין נמנין על הבהמה בתחילה ביום טוב ואמרינן מאי אין נמנין, אמר רב יהודה אמר שמואל אין פוסקין דמים על הבהמה בתחילה ביום טוב, אבל ליזל איניש לגבי טבח דרגיל גביה ומימר ליה הב לי חד צדא דבשרא אי נמי גבי חנוני דרגיל גביה ומימר ליה הב לי חמשין ביעי או חמשין אמגוזי אי נמי פירי אחריני דמזבני במינינא, שרי, והוא דלא מדכר ליה סך זבינתיה, דתנו רבנן (שם כט ב) הולך אדם אצל טבח דרגיל אצלו ואומר לו תן לי גב אחד או ירך אחת, אצל פטם דרגיל אצלו ואומר תן לי תור אחד או גוזל אחד, אצל נחתום דרגיל אצלו ואומר לו תן לי ככר אחת או גלוסקא אחת, אצל חנוני דרגיל אצלו ואומר לו תן לי עשרים ביצים עשרים אגוזים, שכן דרך בעל הבית [עמוד ריד] להיות מונה בתוך ביתו עשרה אפרסקין עשרה רימונים, ובלבד שלא יזכיר לו סכום, רבי שמעון בן אלעזר אומר ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח, דכד הוה נקיט מיניה בחמשה דנקי והשתא שקל בדנקא לא נימא ליה מלא לי זוזא. **והני מילי חנוני ישראל, אבל חנוני גוי כל מידי דאיתיה במחובר, אי נמי כגון קימחא דאיכא למימר דאיטחין ביום טוב, אי נמי בצים דאיכא למימר דאיתילדו ביום טוב, אסיר למשקל מיניה כדקאמרינן גוי שהביא דורון לישראל וכוליה.**

ספר העיטור עשרת הדיברות - הלכות יום טוב דף קמב טור א
ומסתברא דאפי' חנוני אינו ישראל קאמר
דאי משום טחינה הוי ראוי לכוס ולית ביי משום מוקצה כדאיתא בפ"ק דחולין
 ואפי' לאכול פת הנאפה בשבילו התירו הגאונים היכא דליכא למיחש שמא ירבה בשבילו ומשום שנאפו בעצי מוקצה נמי ליכא למיגזר דלא אמרינן יש שבח עצים בפת אלא באיסור הנאה ומשום ביצה דאתילדו ביומן נמי לא חיישינן דלא אתחזיק איסורא
 אבל במחובר חיישינן דאתחזיק ועוד הא קי"ל אין האינו ישראל צריך הכנה

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מ עמוד א
 ההוא ליפתא דאתי למחוזא, נפק רבא חזיא דכמישא, שרא רבא למיזבן מיניה. אמר: הא ודאי מאיתמול נעקרה. מאי אמרת מחוץ לתחום אתיא - הבא בשביל ישראל זה מותר לאכול לישראל אחר, וכל שכן האי דאדעתא דנכרים אתא. כיון דחזא דקא מפשי ומייתי להו - אסר להו.

הולך אדם אצל רועה הרגיל אצלו פירש ואפילו גוי כדאמרי' בפי' בכל מערבין בהאי ליפתא דאייתו גוים למחוזא ושרי להו רבא למיזבן מיניה כתב בעל הלכות גדולות והני מילי חנווני ישראל אבל חנווני גוי בכל מידי דאתי' במחובר א"נ כגון קימחא דאיכ' למימר דאיטחן ביום טוב א"נ בציס דאיכ' למימר דאתילדו ביום טוב אסר למישקל מיני' 80

ואינו נראה לי מה שאמר למיזבן מגוי קמחא דלמא איטחן ביום טוב דלא מבעיא קמחא אלא אפילו פתא שרי למיזבן מיניה ואף על גב דטחין והרקיד ולש ואפה ביום טוב משום שאין בהם איסור מקצה ואפי' חטה ראויין לכוס ומותר לטלטל בשבת אך אם היה טבל דלא חזי כלל:

תנו רבנן הולך אדם אצל רועה הרגיל אצלו וכו'. ובירושלמי גרסינן בכל הני ישראל, רועה ישראל אצל טבח אצל פטם ישראל אצל נחתום ישראל. ובעל הלכות גדולות כתב הולך אדם אצל רועה הרגיל אצלו וכו' והני מילי חנווני ישראל אבל חנווני גוי כל הני דאיתיה במחוברא אי נמי ביעי דאיכא למימר דאיתילדן ביום טוב או קמחא דאיכא למימר דאיטחן ביום טוב אסור למישקל מיניה דאמר רב פפא גוי שהביא דורן וכו'. משמע מדברי הלכות גדולות דכשאין לחוש במחובר [אן] ביעי דאיכא למימר איתילד ביום טוב או קימחא דאיכא למימר דאיטחן ביום טוב ולמוקצה שרי למישקל אפילו כנגד גוי הרגיל אצלו. ולכאורה משמע כן מההיא דגרסינן בעירובין גבי ההוא ליפתא דאתי למחוזא וכו' ובפרק מי שהוציא והוה גבי הני דיכרי דאתי למברכתא, דכי מעיינת התם משמע שגוים הביאום. ויש לדחות דישאל חנווני אמרו לגוים קודם יום טוב להביאם להם ופסקו את דמיהם ואיחרו הגוים שלא הביאום לחנווני ישראל עד יום טוב ובני העיר היו להם לקנות כנגד הישראל ולא כנגד הגוים. ובתשובות ראיתי כתוב להיתר. ורבינו זקניי כתב לאיסור שמא ירבה בשבילו להביא כיון שרגיל אצלו: 85 90 95

אבי מורי. ההוא ליפתא דאתיה גוים למחוזא ביום טוב שני של גליות חזיא רבא דכמישא אמר הא [ודאי] מאתמול איתעקרא הוה ליה כההוא טביא דאיתצד ביום טוב ראשון ואישתחית בשני מאי איכא למימר <דילמא מחוץ לתחום אתאי היום הא קיימא לן בהא כל דבר הבא > מחוץ לתחום בשביל ישראל <זה מותר לישראל אחר לאכול אותו > וכל שכן הדא ליפתא דאדעתא דגוים אתאי, דידעו דהאידינא יומא טבא וישאל לא זבני, ושאל לישראל למיזבן מיניה. כיון דחזא בימים <טובים > אחרים דהוה אמרי ישראל נמי האידינא ביום טוב שני זבני והוה מפשי ומייתי וכו' אסר להון. עד כאן פירוש רבינו חננאל. משמע מדמדמי ליפתא לההוא [בר] טביא שמע מינה דכולהו שרי, כפירוש רבינו שלמה: ומכאן הוכיח מורי שב"ט דאפילו מחנונים גוים מצי לזבוני מינייהו, דהא הכא גוים הוה ושרא רבא לזבוני מינייהו ביום טוב. ונראין דבריו בעיני. ומיהו חמי הרב רבינו אב"ן נוהג בו איסור, [וכתב] כי קיבל מרבותיו דבישראל חנווני מיירי. והא דאמרין נמי בפרק שואל <שואל אדם מחבירו כדי יין וכו' > ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו וכו' וכן ערב פסחים וכו' ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב בישראל מיירי, דגוי אינו מניח חשבון לאחר יום טוב. ומורי שב"ט הביא להם ראיה דבירושלמי באין צדין באחריתו תני אומר אדם לחנווני ישראל תן לי כלה של תבלין וכו' אצל טבח ישראל הרגיל אצלו תן לי ירך וכו' אצל פטם ישראל הרגיל אצלו תן לי תור או גוזל וכו' אצל חנווני ישראל הרגיל אצלו תן לי אגוזים וביצה וכו', משמע דוקא ישראל ולא גוי. ואין נראה לי, כאשר כתבנו לעיל. ותו מדאמרין בפרק מי שהוציא והוה גבי דיכרי דאתו למברכתא שרא להו רבא לבני מחוזא <למיזבן מינייהו >, והני גוים הוה, אלמא דלא שניא, ואפילו חנווני גוי שרי. ומצאתי 100 105 110

115 אני בפירוש גאון דדייק מהא דמברכתא דאפילו בחנווני גוי שרי. **וחקרתי בתוספתא באותן ברייתות שמביא ירושלמי ולא מיירי בישראל, אלא סתם.** ובהלכות גדולות בענין יום טוב אמר שמואל אין פוסקין דמים בתחלה ביום טוב אבל מיזיל איניש לגבי טבח הרגיל אצלו ומימר ליה >הב לי חד צדא דבשרא אי נמי גבי חנוני הרגיל גביה ומימר ליה< הב לי בעי הב לי פירי אחריני דמזדבני במנינא שרי והוא דלא מדכיר ליה סך זבינתיה דתנו רבנן הולך אדם אצל טבח הרגיל אצלו וכו' והני מילי ישראל אבל חנווני גוי כל מילי דאיתיה במחובר אי נמי כגון קימחא דאיכא למימר דהוא טחין ביום טוב אי נמי ביצים דאיכא למימר דאיתילדו ביום טוב אסור למשקל מיניה כדאמרין גוי שהביא דורן לישראל אם יש מאותו המין במחובר אסור ולערב אסורים בכדי שיעשו. **ומתוך דבריו משמע דאפילו בחנווני גוי הרגיל אצלו מותר רק שלא יהיו מאלו הספיקות שכתב.** וראיתי במסכת יום טוב דמספקא לתלמידי רבינו יב"א בדבר הבא מחוץ לתחום, דשרי למי שלא בא בשבילו, אם צריך להמתין בכדי שיעשו אותו שבאו בשבילו או לאו. הכל כתוב במסכת יום טוב: ומיהו אף לירושלמי שכתב בכל דבריו ישראל איכא למימר הא דמברכתא בחנווני ישראל. וכגון דהנהו [דכרי] הביאום דורן לחנווני ישראל ביום טוב, ושרי להו רבא לבני מחוזא למיזבן מן החנווני ישראל שהובאו לו ביום טוב, כדין הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר...

130 ספר אור זרוע חלק ב - הלכות יום טוב סימן שנח
ת"ר הולך אדם אצל הרועה הרגיל אצלו ואומר לו תן לי גדי אחד או טלה אחד אצל טבח הרגיל אצלו ואומר לו תן לי כף אחת או ירך אחת אצל פטים הרגיל אצלו ואומר לו תן לי תור אחד גוזל אחד אצל נחתום הרגיל אצלו תן לי ככר אחד או גלוסקא אחת וכו' **כולה הך ברייתא מיירי בחנווני ישראל** כדפרי"ט ס"פ בכל מערבין **ואתיא שפיר לדברי רבי יצחק ואחיו (ר"ת) [ור"ת] ז"ל שאסרו והנהיגו [שלא] ליקח פת ביום טוב מנחתומין עכו"ם אם לא ראו שהיה הקמח מנופה מעיו"ט והעצים שנלקטו מעיו"ט.** דאין להביא מיכן ראיה להיתירא דקתני הולך אדם אצל נחתום הרגיל אצלו ואומר לו תן לי ככר אחד או גלוסקא אחת ולא קתני ובלבד שידע שהקמח מנופה מעיו"ט והעצים נלקטו מעיו"ט דהכא בנחתום ישראל קמיירי אבל בנחתום עכו"ם הי"ג דאסור אפי' הביא לו דורון מעצמו ואפי' ע"י הדחק [אסור] ליקח ממנו אם לא שידע שהקמח מנופה מעיו"ט והעצים נלקטו מעיו"ט מיהו צריכין אנו לדעת למה הוא אסור אי משום דכל זמן שלא נתנפה הוה מוקצה **הא ליכא למימר שהרי ראוי הוא לעשות מאכל קדירה וגם לחם אף על פי שלא נתנפה עדיין וגם התבואה אינה מוקצה שראויה לעשות ממנה דייסא וגם לכוס ועצים נמי שנלקטו ביום טוב ואפו בהם מ"ט אסרי ליה לפת דליכא למימר משום דיש שבח עצים בפת דתניא ומייתי לה פ' בתרא דע"ז תנור שהסיקהו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת מותרת לפי שאין בה טעם כמון אלא ריח כמון ופירש"י דליכא למימר יש שבח עצים בפת הואיל ואינן איסורי הנאה. ותו דאין לך מוקצה **יותר מגחלים ותניא המבשל בשבת בשוגג יאכל ולא אמרי' יש שבח עצים בפת ואסור ותניא פ' כירה שכח קדירה ע"ג כירה ובישלה בשבת בשוגג יאכל ואומר רבי יצחק בר שמואל זצ"ל דהיינו טעמא דאסרי דבכל מידי דאכילה איכא למגזר טפי דאי שרית פת של עכו"ם שאפה ביום טוב אף על פי שלא ידע שהיה הקמח מנופה מעיו"ט והעצים נלקטו מעיו"ט אתי ישראל גופיה נמי לנפות קמחו ביום טוב וללקוט עצים ביום טוב וראי' לדבר דבמידי דאכילה גזרו טפי דתנן בפ' חבית אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין אם יצאו מעצמן אסורין פי' דגזרי' שמא יסחוט ואמר אביי רפ"ק פירות הנושרין אסירי שמא יעלה ויתלוש אלמא דהכא גזרינן. והשתא קשה דהמבשל בשבת בשוגג יאכל וכן שכח קדירה על גבי כירה ובישלה בשבת בשוגג יאכל ולא חיישי' שמא יבשל במזיד****

מיהו הא לא קשיא דמילתא דלא שכיחא היא שיבשל במזיד וליכא למיגזר. אלא הא קשיא דתנן בפי
 כל כתבי הקודש נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורה ישראל מילא מים להשקות את בהמתו
 משקה אחריו ישראל עשה כבש לירד בו [יורד] אחריו ישראל ולא גזרינן בכולהו דילמא יעשה ישראל
 עצמו ופי' רבי' יצחק בר שמואל זצ"ל דבמידי דאכילה איכא למיחש טפי ולגזור כדגזרי' גבי סחיטת
 פירות ותלישת פירות הלכך הכא נמי גזרי' שמא יבוא לטחון ולנפות ביום טוב וללקט עצים ביום
 טוב. ואתי שפיר הא דמסיק פ"ק דשחיטת חולין מודה ר"י לחכמים בסלי זתים וענבים כיון
 דלסחיטה קיימי יהיב דעתיה דתרווייהו מידי דאכילה ניהו מיהו היה כבר מעשה שה"ר יצחק בר
 ברוך זצ"ל וה"ר שמואל מוורדין זצ"ל הוא הנקרא שירליאון בתוספותיו פ"ק דשחיטת חולין [ואמר]
 שגם לרבו מורי רבי' יצחק בר' שמואל היה נרא' שמות' מדקאמר המבשל בשבת בשוגג יאכל משמע
 דלכ"ע אם בישל עכו"ם מותר וכפי זה יש לנו לפרש ההיא דלעיל דאקשינן דדוקא בהני תרי מילי
 גזרו ביצאו מעצמן והנושרין לפי שבא בקל לידי סחיטה אם אתה מתיר לו משקין שנשחטו מן
 האוכלין וכן יש לגזור גבי פירות תלושין שמא יעלה ויתלוש אבל הני מילי דפי' כל כתבי הקודש לא
 שכיחי ואין לחוש שמא יבוא לעשותן וכן כל שאר מילי דאכילה שרו ולא חיישי' שמא יבוא לעשותן
 אבל בהני תרי מילי דדוקא שיבוא בקל לסחוט ולתלוש. וההיא דפ"ק דשחיטת חולין דפשיט' ליה
 דאית לן למיחש דילמא מימלך ושחיט אי חיישי' דילמא ממליך וסחיט הוה מצי למימר מי דמי
 אכתי תקשי לך מתני' דשבת וכל הני דלא גזרינן בהו דילמא יבוא ישראל לעשותן אלא שמסלקו
 בענין אחר. ומטעם קמח שלא היה ראוי לכוס אין לאסור דאדרבה הקמח הוא ראוי לכוס כההיא
 דר"פ כיצד מברכין דא"ר זירא א"ר מתנה אמר שמואל קרי חייא וקימחא דשערי [מברכין] עליהו
 שני"ב מאי לאו הא דחיטי בפה"א ומסקנא דחיטי נמי שני"ב אלמא דחזי לכוס מדמברכין עליה
 וההיא דפ"ק דפסחים דא"ר אשי קמח וקלי תנן ופירש"י אין אילו ראויין לאכילה אין קשה כלום
 דלא קאמר לא חזו לאכילה כלל אלא כלומר אין העולם רגילין לאכול קמח ולא חיישי' דילמא אתו
 למיכל מיניה קודם העומר ותו דרב אשי לא מיתוקמא ואף על גב דמטעם קלי לא מיתוקמא איכא
 למימר דבקמח נמי לא מיתוקמא וכי תימא נהי דהקמח ראוי לכוס כדמוכח ההיא דר"פ כיצד
 מברכין עיסה ודאי אינה ראוי לכוס ל"ק דהואיל דגמרו בידי אדם לא הוי מוקצה ואפי' גמרו ע"י
 עכו"ם כדפריש' לעיל בשמעתין דיש מוקצה לחצי השבת והשתא דאתית להכי אפי' תימא שאין
 הקמח ראוי לכוס לא תקשי לך דהואיל וגמרו בידי אדם לא הוי מוקצה מיהו אני המחבר ראיתי
 את מורי רבי' אב"י העזרי זצוק"ל שהיה מלקה בני אדם שאכלו פת שאפה עכו"ם בשבת וכבר
 שאל רבי' יצחק בר מרדכי זצוק"ל הלכה למעשה אם יכול לאכול הפת שאפה עכו"ם בשבת ואסר
 לו ר"ת זצוק"ל

תוספות מסכת עבודה זרה דף טו עמוד ב
 אמר רבא מנא אמינא לה דריחא לאו מילתא היא דתניא תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו
 את הפת מותרת - וא"ת מ"ש מהא דאמר בפסחים פ' כל שעה (דף כו :): תנור שהסיקוהו בקליפי ערלה
 ואפה בו את הפת אסורה למ"ד יש שבח עצים בפת וי"ל דלא שייך לאסור שבח עצים בפת אלא דוקא
 באיסורי הנאה משום דיש שבח עצים בפת היינו שבח הנאה דעצים בתוך הפת וחשיב נהנה מן העצים
 הלכך התם גבי ערלה דאסור בהנאה אסרינן מהאי טעמא אבל הכא בתרומה דודאי מותרת בהנאה
 לזרים אין לאסור משום יש שבח עצים בפת ותדע דהאמר המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא
 יאכל ואמאי בשוגג יאכל הא כל עצים בשבת מוקצים אפילו נתלשו מאתמול ויש שבח עצים בפת
 א"כ כשאוכל הפת שנאפה עם העצים יש שבח ואוכל מוקצה אלא ודאי כדפי' דלא אסרינן משום
 185
 190

שבח עצים אלא דוקא באיסורי הנאה כדפרישי' ומוקצה מותר בהנאה הוא ומכאן יש להתיר פה /פת/ חמה שנאפה ביי"ט דאין לאסור משום דשמא העצים שנאפה בהן נתלשו היום ומוקצים הם דמה בכך הא פרישי' דלא אמר יש שבח עצים בפת רק לענין איסורי הנאה ואם משום שמא טחנו החיטין היום וגם נילושו אין בכך כלום כיון דמעיקרא בעודם חיטין היו ראויין לכוס מיהו בה"ג חשיב להו נולד כשטחנן ביי"ט מיהו ר' יחיאל היה נוהג היתר בדבר וגם בשבת יש שמתירין ליקח פת חמה מן העובד כוכבים מטעמא דפיי אמנם בבי' ימים של ר"ה שמע מורי שיש אוסרין לפי שלפעמים שהקציר נמשך עד ר"ה ויכולין לקצור ביי"ט של ר"ה ולאפות ביי"ט שני ונכון להחמיר בשני ימים טובים של ר"ה.

השב"א ביצה כט ב
200 אין לוקחין ביצים מנכרי דלא אזלינן בתר רובא שלא אתיילדו השתא משום דרב אשי דכל שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל